

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาระดับปริญญาโทที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับสตรีในเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การนิยามเชิงปฏิบัติการและการวัด
3. การทดสอบมาตรวัด
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย

- ข้าราชการตุลาการ ตั้งแต่ชั้น 5 ลงมาจนถึงชั้น 1
- ข้าราชการตุลาการตั้งแต่ระดับ 7 ลงมาถึงระดับ 1 ที่ปฏิบัติ

งานในศาลชั้นต้น (ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลภาษีอากรกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลอาญาพระนครใต้ ศาลแขวงพระนครเหนือ) ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตุลาการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (Stratified random Sampling) ชั้นละ 30 ราย รวมเป็น 150 ราย สามารถรวบรวมกลุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามได้ 118 ราย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตุลาการนั้นเนื่องจากสายงานนี้จะเป็นข้าราชการสตรีเสียส่วนใหญ่จึงเก็บตัวอย่างทุกคนตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 7 ได้ตัวอย่าง 63 ราย

การนิยามเชิงปฏิบัติการและการวัด

ในส่วนนี้ จะเป็นการให้ความหมายในเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการให้ความหมายตัวแปรเฉพาะเจาะจงลงไป วิธีการวัดค่าตัวแปร และการแบ่งกลุ่มเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยมีตัวแปรตามคือ การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการเป็นตัวแปรหลัก ส่วนตัวแปรอิสระได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณี การขัดเกลามหาทางเพศ และอิทธิพลบุคคลนัยสำคัญในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณี

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ตัวแปรตาม คือ การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ หมายถึง ระดับการยอมรับของข้าราชการตุลาการและข้าราชการธุรการชายที่มีต่อการที่สตรีจะเข้ามาดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ได้มากน้อยเพียงใด

- ประธานศาลฎีกา
- อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์
- อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
- อธิบดีผู้พิพากษามาตร
- ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

จากตำแหน่งทั้ง 5 ดังกล่าว เรียงลำดับตำแหน่งตามความสำคัญสูงสุดลงมาต่ำสุด ส่วนคำตอบที่จะให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แบ่งออกได้ดังนี้

ยอมรับได้มาก	=	4	คะแนน
พอยอมรับได้	=	3	คะแนน
ยอมรับได้น้อย	=	2	คะแนน
ยอมรับไม่ได้	=	1	คะแนน

การจัดกลุ่มระดับการยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ
ยอมรับได้มาก

การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ
ยอมรับได้ปานกลาง

การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ
ยอมรับได้น้อย

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คำนวณจาก ค่าคะแนนต่ำสุดและค่าคะแนนสูงสุดคือ

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 5$$

$$\text{คะแนนสูงสุด} = 20$$

แล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ได้ระดับคะแนน คือ

การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ
ยอมรับได้มาก มีค่าคะแนน = 16-20

การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ
ยอมรับได้ปานกลาง มีค่าคะแนน = 11-15

การยอมรับสตรีในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงฝ่ายตุลาการ
ยอมรับได้น้อย มีค่าคะแนน = 5-10

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1. ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณี หมายถึง ระดับความเชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นผู้ตัดสินใจได้ดี มีความเป็นผู้นำและอื่นๆ ในขณะที่ผู้หญิงไม่มีลักษณะดังกล่าวหรือมีน้อยกว่า ซึ่งวัดได้จากมาตรวัดดังต่อไปนี้

- 1) ในการปฏิบัติที่ต้องการการตัดสินใจเด็ดขาด ผู้หญิงก็สามารถทำได้
- 2) ผู้หญิงมักจะมีพลังเฉลียวฉลาดไม่กล้าตัดสินใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อน ซึ่งต้องการการตัดสินใจอย่างปัจจุบันทันด่วน
- 3) ผู้หญิงสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ แต่ในบางปัญหาที่สำคัญๆ ผู้ชายควรเป็นผู้ตัดสินใจจะดีกว่า
- 4) ผู้หญิงมีนิสัยที่ละเอียดรอบคอบสามารถตัดสินใจในปัญหาที่มีความซับซ้อนได้ดี
- 5) ผู้หญิงมักใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ
- 6) ผู้หญิงมักมีจิตใจอ่อนไหวจึงไม่เหมาะที่จะทำหน้าที่ตัดสินใจเรื่องที่สำคัญๆ
- 7) ปัญหาที่ต้องใช้ความเสียงควรให้บุรุษเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการมากกว่า
- 8) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับข้อความที่ว่า "ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง"
- 9) บทบาทการเป็นผู้นำผู้บริหารของสตรีในปัจจุบันยังไม่เด่นชัดพอที่จะทำให้การยอมรับเชื่อถือในความสามารถในการเป็นผู้นำได้

- 10) ปัจจุบันสตรีมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะรับผิดชอบในบทบาทของ
ผู้นำและผู้บริหารในกิจการต่างๆ ได้
- 11) บุคลิกภาพของผู้หญิงโดยธรรมชาติเหมาะที่จะเป็นผู้ให้กำลังใจอยู่
เบื้องหลังมากกว่าออกไปมีบทบาทผู้นำ
- 12) คุณลักษณะที่ต้องมีความเข้มแข็ง มีความเด็ดขาด กล้าเสี่ยงในการ
ดำเนินการต่างๆ นั้นพบได้น้อยในตัวผู้หญิง
- 13) แม้จะมีความรู้ความสามารถ แต่ผู้หญิงไม่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย
และจิตใจเพียงพอต่อการมีบทบาทรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
- 14) หน้าทีของผู้หญิงที่ดีที่สุดคือทำหน้าที่เป็นแม่
- 15) หน้าทีของผู้หญิงที่ดีที่สุดคือทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน
- 16) ผู้หญิงที่ออกทำงานนอกบ้านทำให้เกิดปัญหาครอบครัว

มาตรวัดนี้ได้แบ่งข้อความออกเป็นเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น คำตอบของข้อความ
เชิงบวกและเชิงลบจะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ดังนี้

ข้อความเชิงบวก	คำตอบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1 คะแนน
		เห็นด้วย	=	2 คะแนน
		ไม่แน่ใจ	=	3 คะแนน
		ไม่เห็นด้วย	=	4 คะแนน
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	5 คะแนน
ข้อความเชิงลบ	คำตอบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	5 คะแนน
		เห็นด้วย	=	4 คะแนน
		ไม่แน่ใจ	=	3 คะแนน
		ไม่เห็นด้วย	=	2 คะแนน
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1 คะแนน

การจัดกลุ่มระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศของบุคคลตามแนวประเพณีแบ่ง
เป็น 3 ระดับคือ

- ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคลสูง
- ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคล
ปานกลาง
- ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคลต่ำ

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มความวิตกกังวลจากค่าคะแนนต่ำสุด และค่าคะแนนสูงสุดคือ

คะแนนต่ำสุด = 16

คะแนนสูงสุด = 80

แล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงและค่าต่ำสุดได้ระดับคะแนนดังนี้ คือ

ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคลสูง
มีค่าคะแนน = 60-80

ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคล
ปานกลางมีค่าคะแนน = 38-59

ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคลต่ำ
มีค่าคะแนน = 16-37

การทดสอบมาตรวัด

โดยการทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นที่ระดับ = 0.89 (ตารางที่ ข 1.1-ข 1.3 ในภาคผนวก ข)

2. การขัดเกลามบทบาททางเพศ หมายถึง ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจในการตัดสินใจ บทบาทการเป็นผู้นำ และการให้ความสำคัญต่อลูกชายหญิงในครอบครัว โดยแยกออกเป็น 3 ตัวแปรดังนี้

2.1 ประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัว หมายถึง บุคคลได้รับการขัดเกลาเกี่ยวกับบทบาททางเพศว่า บิดาหรือมารดาเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัว ซึ่งวัดได้จากมาตรวัดดังต่อไปนี้

- 1) ในครอบครัว (เดิม) ของท่าน การตัดสินใจชี้ขาดเกี่ยวกับการใช้จ่ายของครอบครัวเป็นเรื่องของ
- 2) ในครอบครัว (เดิม) ของท่าน การตัดสินใจว่าควรติดต่อดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับศึกษาเล่าเรียนของตัวท่าน และพี่น้องในวัยเด็กเป็นเรื่องของ
- 3) การเลือกซื้อของใช้ในบ้านที่มีราคาแพงๆ ต้องจ่ายเงินสูงนั้นจะเลือกซื้อหรือไม่ขึ้นอยู่กับมติตัดสินใจของ
- 4) เมื่อท่านหรือพี่น้องเจ็บป่วย ผู้ตัดสินใจว่าจะต้องพาไปหาหมอหรือไม่นั้นมักจะเป็น

5) เมื่อมีความจำเป็นต้องตัดสินใจโยกย้ายที่อยู่อาศัยจะตกลง
ไปอยู่ที่ใดนั้นมักจะเป็นไปตามความคิดเห็นของ
มาตรวัดนี้เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบเหมือนกันทุกคำตอบ โดยแต่ละคำตอบมีคะแนน
ต่างกันคือ

คำตอบที่ระบุว่า พ่อเสมอ	มีค่าคะแนน	=	5
พ่อกว่าแม่	"	=	4
(ทั้งสองคน) ร่วมกันตัดสินใจ	"	=	3
แม่มากกว่าพ่อ	"	=	2
แม่ทุกครั้ง , แม่เสมอ	"	=	1

การจัดกลุ่มประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดาแบ่งเป็น
3 ระดับ คือ

มีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดาสูง

มีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดาปานกลาง

มีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดาต่ำ

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คำนวณจาก ค่าคะแนนต่ำสุดและค่าคะแนนสูงสุด คือ

คะแนนต่ำสุด = 5

คะแนนสูงสุด = 25

แล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด
ได้ระดับคะแนนดังนี้คือ

มีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดาสูง

มีค่าคะแนน = 19-25

มีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดา

ปานกลางมีค่าคะแนน = 12-18

มีประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของบิดาต่ำ

มีค่าคะแนน = 5-11

การทดสอบมาตรวัด

โดยการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์
ของความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.72 (ตารางที่ ข 2.1-ข 2.2 ในภาคผนวก ข)

2.2 ประสพการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวหมายถึง บุคคลได้รับการขัดเกลาเกี่ยวกับบทบาททางเพศว่า บิดาหรือมารดา มีบทบาทการ เป็นผู้นำในครอบครัว ซึ่งวัดได้จากมาตรวัดดังต่อไปนี้

- 6) เมื่อมีเรื่องทะเลาะระหว่างสมาชิกในครอบครัว การตักเตือนจากฝ่ายใดจะได้รับการเชื่อฟังและสามารถหยุดปัญหานั้นได้มากกว่ากัน
- 7) เมื่อมีความคิดเห็นขัดแย้งกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมักต้องจบลงด้วยการทำตามความคิดของใคร
- 8) เมื่อพ่อและแม่อยู่บ้านพร้อมกันและมีบุคคลมาเยี่ยมเยียนที่บ้าน ผู้ที่จะเป็นผู้นำในการต้อนรับคือ
- 9) ท่านคิดว่าในครอบครัวของท่านพ่อแม่ต่างมีบทบาทที่แบ่งแยกกัน โดยพ่อจะมุ่งอยู่ที่การหาเลี้ยงครอบครัวส่วนแม่จะดูแลบ้านและลูกๆ เป็นหลักนั้นเป็นการ

มาตรวัดนี้เป็นข้อคำถามที่ให้เลือกว่า เป็นคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคน โดยแต่ละคำตอบมีคะแนนต่างกันคือ

คำตอบข้อ (7) การตักเตือนจากพ่อมีผลมากกว่ามีค่าคะแนน	= 3
การตักเตือนจากทั้งพ่อและแม่มีผลพอกัน	" = 2
การตักเตือนจากแม่มีผลมากกว่าพ่อ	" = 1
คำตอบข้อ (8) มักทำตามความคิดของพ่อเป็นส่วนใหญ่	" = 3
ต่างฝ่ายต่างทำตามความคิดของตนเอง	" = 2
มักทำตามความคิดของแม่เป็นส่วนใหญ่	" = 1
คำตอบข้อ (9) พ่อเป็นส่วนใหญ่	" = 3
ร่วมกันต้อนรับ	" = 2
แม่เป็นส่วนใหญ่	" = 1
คำตอบข้อ (9) แบ่งหน้าที่กันชัดเจน	" = 3
ไม่แบ่งอาชีพชัดเจน	" = 2
ไม่แบ่งบทบาทกันช่วยกันทำ	" = 1

การจัดกลุ่มประสพการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดาสูง
 ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดา
 ปานกลาง

ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดาต่ำ
 เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม คำนวณจากค่าคะแนนต่ำสุดและค่าคะแนนสูงสุดที่ได้คือ

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 4$$

$$\text{คะแนนสูงสุด} = 12$$

แล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดได้
 คะแนนดังนี้คือ

ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดาสูง
 มีค่าคะแนน = 10-12

ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดา
 ปานกลาง มีค่าคะแนน = 7-9

ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดาต่ำ
 มีค่าคะแนน = 4-6

การทดสอบมาตรวัด

โดยการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์
 ของความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.11 (ตารางที่ ข 3.1-ข 3.2 ในภาคผนวก ข)

2.3 ประสบการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายหญิงหมายถึง
 บุคคลได้รับการจัดเกลาเกี่ยวกับบทบาททางเพศว่าบิดาหรือมารดาให้ความสำคัญต่อ
 ลูกชายหญิงต่างกันอย่างไร ซึ่งวัดโดยมาตรวัด ดังต่อไปนี้คือ

10) เมื่อได้รับเชิญไปร่วมกิจกรรมภายนอกครอบครัวและพ่อ

แม่ไม่ว่างจะมอบให้ลูกสาวหรือลูกชายไปทำการแทน

11) เมื่อมีเรื่องจำเป็นต้องติดต่อกับหน่วยงานราชการพ่อแม่

มักมอบหน้าที่การติดต่อให้กับใครไปติดต่อแทนในกรณี

ไม่สามารถไปติดต่อด้วยตนเองได้

12) ผู้ที่ได้รับความไว้วางใจให้คุ้มครองน้องๆ ในกรณีทีออก

ไปนอกบ้านด้วยกันนั้นมักมอบหมายให้

มาตรวัดนี้เป็นข้อคำถามซึ่งมีคำตอบให้เลือกคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคน โดยแต่ละ
 คำตอบจะมีคะแนนดังต่อไปนี้

คำตอบข้อ (10)	มอบให้ลูกชายไปแทนเสมอ	มีค่าคะแนน = 3
	มอบให้ไปด้วยกันแล้วแต่โอกาส	" = 2
	มอบให้ลูกสาวไปหาแทนเสมอ	" = 1
คำตอบข้อ (11)	มอบให้ลูกชายไปติดต่อแทนเป็นส่วนใหญ่	" = 3
	มอบให้ไปหาร่วมกัน	" = 2
	มอบให้ลูกสาวไปติดต่อแทนเป็นส่วนใหญ่	" = 1
คำตอบข้อ (12)	พี่ชายเป็นผู้คุ้มครองดูแลเป็นส่วนใหญ่	" = 3
	พี่ชาย-พี่สาวที่เป็นคนโตเป็นผู้ดูแล	" = 2
	พี่สาวเป็นผู้คุ้มครองดูแลเป็นส่วนใหญ่	" = 1

การจัดกลุ่มประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายหญิงแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ได้รับประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดาสูง

ได้รับประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดา

ปานกลาง

ได้รับประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดาต่ำ

เกณฑ์การแบ่งกลุ่ม คำนวณจากค่าคะแนนต่ำสุดและค่าคะแนนสูงสุด คือ

คะแนนต่ำสุด = 3

คะแนนสูงสุด = 9

แล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดได้คะแนนดังนี้คือ

ได้รับประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดาสูง
มีค่าคะแนน = 8-9

ได้รับประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดา
ปานกลางมีค่าคะแนน = 6-7

ได้รับประสพการณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดาต่ำ
มีค่าคะแนน = 3-5

การทดสอบมาตรวัด

โดยการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.38 (ตารางที่ ข 4.1-ข 4.2 ในภาคผนวก ข)

3. อิทธิพลของบุคคลนัยสำคัญในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณี หมายถึง ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคลนัยสำคัญซึ่งได้แก่ บิดามารดา คู่สมรส และเพื่อนสนิท ซึ่งวัด โดยมาตรวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้หญิงสามารถปฏิบัติงานที่ต้องใช้การตัดสินใจเด็ดขาดได้ดี
- 2) การตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญควรจะเป็นเรื่องของผู้ชาย
- 3) ความละเอียดละออของผู้หญิงจะทำให้เป็นปัญหาในการตัดสินใจดำเนินการในงานที่สำคัญ
- 4) ผู้หญิงมักจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาในเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ทันที่
- 5) ผู้หญิงในปัจจุบันมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการทำงานได้ทุกอย่าง
- 6) ถึงอย่างไรผู้หญิงยังคงเป็นเพศที่อ่อนแอไม่เหมาะจะเป็นผู้นำในกิจการต่างๆ
- 7) ผู้หญิงหรือผู้ชายถ้ามีความรู้ความสามารถตรงตำแหน่งที่สำคัญได้
- 8) อาชีพที่ต้องเป็นผู้ให้บริการ คอยให้ความช่วยเหลือเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับผู้หญิง
- 9) แม้จะมีความรู้ที่ได้เรียนมาแต่ผู้หญิงไม่เหมาะสมกับอาชีพที่ต้องเสี่ยงและใช้ความกล้า
- 10) ผู้หญิงอาจเป็นวิศวกรคุมการก่อสร้างได้แต่จะไม่สามารถควบคุมดูแลหรือทำงานได้ทั่วถึง
- 11) ไม่ว่าอาชีพอะไรถ้ามีความรู้ได้ศึกษาเรียนมาผู้หญิงผู้ชายก็สามารถทำได้

มาตรวัดนี้ได้แบ่งคำถามออกเป็นข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น คำตอบของข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบจะเป็นไปในทางตรงกันข้ามกันดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก	คำตอบ	คงเห็นด้วยแน่	=	1	คะแนน
		อาจจะเห็นด้วย	=	2	คะแนน
		คงไม่เห็นด้วย	=	3	คะแนน
		ไม่เห็นด้วยแน่	=	4	คะแนน

ข้อความเชิงลบ	คำตอบ	คงเห็นด้วยแน่	= 4 คะแนน
		อาจจะเห็นด้วย	= 3 คะแนน
		คงไม่เห็นด้วย	= 2 คะแนน
		ไม่เห็นด้วยแน่	= 1 คะแนน

การจัดกลุ่มระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของ
บุคคลนัยสำคัญสูง

ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของ
บุคคลนัยสำคัญปานกลาง

ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของ
บุคคลนัยสำคัญต่ำ

เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มคำนวณจาก ค่าคะแนนต่ำสุด และค่าคะแนนสูงสุด คือ

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 11$$

$$\text{คะแนนสูงสุด} = 44$$

แล้วจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จากค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุด และค่าสูงสุดได้
ระดับคะแนนดังนี้ คือ

ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของ
บุคคลนัยสำคัญสูงมีระดับคะแนน = 35-44

ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของ
บุคคลนัยสำคัญปานกลางมีระดับคะแนน = 23-34

ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของ
บุคคลนัยสำคัญต่ำมีระดับคะแนน = 11-22

การทดสอบมาตรวัด

โดยการทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) มีค่าสัมประสิทธิ์แห่ง
ความเชื่อมั่นของบิตามารคาที่ระดับ 0.74 ของเพื่อนสนิทที่ระดับ 0.42 ของคู่สมรส
ที่ระดับ 0.96 (ตารางที่ ข 5.1-ข 5.2, ข 6.1-ข 6.1, ข 7.1-ข 7.2
ในภาคผนวก ข)

การทดสอบมาตรวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นตอนๆ กล่าวคือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง เช่น อายุ อายุราชการ ระดับ ชั้นของผู้พิพากษา สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม อาชีพ ของบิดา อาชีพของมารดา ประสบการณ์ในการรับราชการ จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเป็นบุตร ประเภทสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อความที่วัดระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคล

ตอนที่ 3 เป็นข้อความที่วัดระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบิดา มารดา คู่สมรส และเพื่อนสนิท

ตอนที่ 4 เป็นข้อความที่วัดประสบการณ์เกี่ยวกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัว บทบาทการเป็นผู้นำ และการปฏิบัติต่อลูกชายหญิงของบิดามารดา

ดังนั้น การทดสอบเครื่องมือดังกล่าว เรื่องของการวัด (measurement) จึงมีประเด็นหลัก คือ

1. การทดสอบเครื่องมือ เรื่องของการวัด (measurement) มีประเด็นหลัก 2 ประการ ที่ต้องตระหนักถึงคือความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของมาตรวัด เพราะหากมาตรวัดที่สร้างขึ้นมา มีปัญหาเรื่องความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้แล้ว จะทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปจากความจริงได้ จากความสำคัญที่ว่า "เครื่องมือที่ใช้ในการวัดจะถูกต้องก็ต่อเมื่อ เครื่องมือนั้นวัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือวัดตรงประเด็นที่ต้องการศึกษา" (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532:145-146) ซึ่งในการทดสอบมาตรวัดนี้สามารถทำได้หลายวิธี เช่น พิจารณาจากความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) หมายความว่า ข้อความทั้งหมดที่สร้างขึ้นสามารถครอบคลุมขอบข่ายของความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด หรือพิจารณาความเที่ยงตรงในแนวความคิด (construct validity) หมายความว่า มาตรวัดนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีหรือแนวความคิดที่มีอยู่ หรือสามารถที่จะอธิบายทางทฤษฎีได้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2532 : 145-146)

ในเรื่องของความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของการวัด ผู้วิจัยได้มีการดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยการศึกษาทฤษฎี ข้อคิดเห็นจากตำรา วารสาร ผลงานการวิจัย วิทยานิพนธ์อื่นๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยได้ตรวจสอบ- วิเคราะห์ แก่ไข ว่าครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละมโนทัศน์นั้นมากน้อยแค่ไหน

1.3 ก่อนการใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการดำเนินการสอบสัมภาษณ์เพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสมของถ้อยคำ ความชัดเจนของภาษา ความสอดคล้องของการ จัดลำดับ เนื้อหาสาระ ตลอดจนความสะดวกในการใช้แบบสอบถาม กล่าวคือ กลุ่ม ตัวอย่างที่จะช่วยทดสอบแบบสอบถาม ควรจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่จะศึกษา เพื่อประสิทธิภาพในการทดสอบแบบสอบถาม ในการทดสอบแบบสอบถามล่วงหน้า (pre-test) ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือข้าราชการของกรมส่งเสริมการเกษตรในการ ตอบแบบสอบถาม จากนั้นก็นำคำตอบของตัวแปรต่างๆ แต่ละตัวมาหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (reliability coefficient alpha) เพื่อดูความสอดคล้องของข้อความถาม ต่างๆ

การดำเนินการใช้ "สัมประสิทธิ์อัลฟา (coefficient alpha)" เพื่อ วัดขนาดค่าของความเชื่อถือได้ภายใต้ความหมายของความคงเส้นคงวาภายใน (in-ternal consistency) กล่าวคือ ขนาดค่าความเชื่อถือได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าพอเพียงสำหรับใช้เป็นมาตรฐานของมาตรวัดในการวิจัยทางวิชาการ ในหลักการ มาตรวัดที่มีขนาดค่าสูงกว่า 0.5 มากขึ้นเพียงใดจะจัดว่าเป็นคุณสมบัติพึงประสงค์ของ มาตรวัดมากขึ้นเพียงนั้น (บุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526:46)

ในการวิเคราะห์คำถามแต่ละข้อ ในมาตรวัดมโนทัศน์หนึ่งๆ เพื่อพิจารณา ว่า ข้อคำถามที่ได้รับมานั้นมีความสอดคล้องภายในหรือไม่ จากนั้นจึงตรวจสอบถึงข้อ คำถามนั้นว่า จะให้คงอยู่หรือตัดข้อความใดออกไปก่อนที่จะนำไปศึกษา ซึ่งในทาง ระเบียบวิจัยนั้นการพิจารณาว่า ข้อคำถามใดจะคงอยู่หรือตัดออกไปจะขึ้นอยู่กับ

1. ค่าสหสัมพันธ์ corrected item-total คือค่าสหสัมพันธ์ของข้อคา-ถามหนึ่งกับคะแนนรวมทั้งหมดของมาตรวัดนั้น โดยไม่รวมคะแนนของข้อคำถาม ดังกล่าวอยู่ด้วย เมื่อใดก็ตามเมื่อพิจารณาโดยการเปรียบเทียบกับข้อคำถามที่เหลือ ของมาตรวัดนั้นๆ ถ้าพบว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับข้อความอื่นๆ ในมาตรวัด ตัวแปรเดียวกัน อาจจะต้องตัดข้อความนั้นออกไป

2. ค่าอัลฟาถ้าลบข้อความ (alpha if item delete) คือค่าที่แสดงให้เห็นว่าถ้าตัดข้อความใดข้อความหนึ่งออกไปแล้วจะทำให้ค่าความเชื่อถือของมาตรวัดนั้นๆ สูงขึ้น หลักในการพิจารณาว่าข้อความใดจะคงไว้หรือตัดออกไปจากมาตรวัดตัวแปรแต่ละตัว นอกจากจะพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยจะต้องนำมาพิจารณาคงคู่ไปด้วยกันก็คือ ความสำคัญของเนื้อหาในแต่ละข้อ เมื่อพบว่าข้อความบางข้อความมีค่าความเชื่อถือได้ต่ำ แต่ข้อความนั้นๆ มีความสำคัญเชิงเนื้อหาสูง ถ้าขาดส่วนนี้ไป จะทำให้เนื้อหาของการวัดตัวแปรนั้นขาดไปหรือไม่ครอบคลุม ก็จำเป็นต้องตัดสังใจข้อความนั้นไว้ แม้จะทำให้ค่าความเชื่อถือได้ต่ำลงไปบ้างก็ตาม

หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้นำไปใช้พิจารณาค่าความเชื่อถือของมาตรวัดตัวแปร

- 1) ระดับความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบุคคล
- 2) ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของบิดามารดา
- 3) ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของเพื่อนสนิท
- 4) ระดับการรับรู้ความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศตามแนวประเพณีของกลุ่มสมรส
- 5) ประสพการณ์เกี่ยวกับการใช้อำนาจในการตัดสินใจในครอบครัวของบิดา
- 6) ประสพการณ์เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในครอบครัวของบิดา
- 7) ประสพการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ความสำคัญต่อลูกชายของบิดามารดา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้ผู้ช่วยวิจัยที่ได้รับการฝึกหัดเป็นอย่างดี ช่วยจัดเก็บข้อมูล โดยมีหนังสือจากมหาวิทยาลัยติดต่อไปยังศาลเป็นการล่วงหน้า แล้วนัดวันเข้าไปเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการเก็บตัวต่อตัวเพื่อป้องกันการสูญเสียแบบสอบถาม และเพื่อป้องกันความเข้าใจคลาดเคลื่อนในข้อความ โดยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 213 ชุด สำหรับให้ข้าราชการตุลาการตอบ 150 ชุด และให้ข้าราชการตุลาการตอบ 63 ชุด สามารถรวบรวมแบบสอบถามได้ 181 ชุด แบ่งเป็นของข้าราชการตุลาการ 118 ชุด ของข้าราชการตุลาการ 63 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพรรณนา เพื่อพรรณนาระดับการยอมรับสถิติในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของข้าราชการกระทรวงยุติธรรมและข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคมตลอดจนปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. ใช้สถิติ Chi square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยอมรับสถิติในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง
3. ใช้ค่า Gamma และค่า Cramer's v เพื่อดูขนาดของความสัมพันธ์ในกรณีที่พบความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ